2n Festival literari
Castell de Canyelles

Relat: El nom de Magdalena ressona arreu

Autor: Francesca Parera Gual

Categoria: Català

Premi del certàmen:
obra de l'escultor i artista
Francesc Barceló

Ajuntament de Canyelles

Diputació Barcelona

EL NOM DE MAGDALENA RESSONA ARREU

Francesca Parera Gual

ANY 2006

En un poble mil·lenari, enllà del mar, però alhora molt a prop, com esguardant-se de sang i de foc, enmig de vinyes, entre el parc comarcal d'Olèrdola i el parc natural del Garraf, hi existeix encara, en ple segle XXI, un castell.

Però no us penseu pas que és un castell qualsevol, és el castell de Canyelles, municipi privilegiat entre la mar Mediterrània i l'encant de la muntanya, vora el Puig de l'Àliga. Sí, fou en aquest poble on succeïren uns estranys fets que a hores d'ara mantenen encara incertesa, por i basarda entre tothom qui els coneix.

Nascut al segle XIV, a redós d'una església i un caseriu, arran del desig i la necessitat de salvaguardar la zona de temibles atacants, talment Sant Jordi matà el Drac, el castell es manté avui, altiu davant els nostres ulls. Amb la motxilla com més va més plena d'esdeveniments de tota mena, sobreviu tot aquest recinte fortificat que amb els anys sembla anar de mà en mà, entre reis, barons, advocats i procuradors, famílies i masovers.

S'acostava la nit més llarga de l'any de l'any 2006, i la gent del poble anava de bòlit a fi d'organitzar el que havia de convertir-se en el primer pessebre vivent de Canyelles. Qui seria Maria? Qui Josep? I els Reis Mags d'Orient? I l'Àngel? El nen Jesús era per al poble un capítol a part, sempre pendents de si hi havia algun infant que els pares es disposessin a prestar-lo una estoneta durant un parell de dies perquè fos el protagonista del pessebre. I així, preguntes semblants es feien tantes altres persones que havien de completar la representació més desitjada de l'any. Érem a la primera dècada del segle XXI i la il·lusió per fer el Betlem era immensa, ja que es tractava d'un esdeveniment totalment nou a Canyelles. Per tant, ningú que ho desitgés es quedaria sense cap paper, perquè entre pastors i pastores n'hi havia per a tots.

Com a la majoria de pobles i viles d'arreu, hi sol haver tota mena de persones. El metge, l'alcalde, el president del Sindicat, el barber, la cosidora..., i les famílies solien anomenar-se amb algun sobrenom que fes al·lusió a algun tret característic, bé sigui la professió o, fins i tot, l'aspecte físic.

A ca'n Rodó, una masia situada als afores de Canyelles, "allà on Jesucrist perdé l'espardenya", hi vivia una humil família l'hereva de la qual era coneguda com *la Rodona*, per més que el seu nom real fos Elisabet. La *Rodona* era una xicota que aleshores tenia uns vint anys, una mica curta de gambals i bastant lleugera de cascos. Succeí que una colla de rossellans i rossellanes feren cap a Canyelles perquè al seu municipi, Rossell, a la província de Castelló, se'ls havien assecat i mort les oliveres, no tenien feina a collir-ne els fruits per guanyar un ral, i hi passaven fam. A Canyelles eren coneguts tots ells com *els valencians* i *les valencianes*, i molts feren sòlida amistat amb el jovent d'aquí.

Els joves canyellencs jugaven a "empaitar" les valencianes, les quals trobaven divertits aquests jocs. La Rodona, però, cap verd com era, es deixava fer pràcticament "de tot" en mans de qui fos, i succeí que se li féu sípia a la nansa, com diuen a la tan pròxima costa els mariners. És a dir, quedà embarassada d'un valencià, que acabada la verema se'n tornà, com la resta de la colla, cap a Rossell. Ella, que en un principi pensà que podria escapar-se de les mirades de la gent, finalment ni pogué ni volgué, de manera que al cap de quaranta setmanes nasqué una nena.

Tot això ocorregué a desgrat de la família de ca'n Rodó i enmig les burles i enraonies de la població Canyelles, molt catòlica i sense pietat entorn de temes que, segons ells, tocaven la prostitució i la indecència, per a no dir l'Infern. Afortunadament, però, elnadó era ple de salut.

TRENTA-VUIT ANYS ABANS...

Som al mateix marc, gairebé amb les mateixes persones, si bé amb les variacions més o menys habituals per l'època, pel que fa a naixements, defuncions i canvis de domicili.

El castell, dalt del turó, s'ho mirava tot i no deia res. Testimoni de tot el que al poble s'esdevenia des de feia uns quants centenars d'anys, estava cansat, però era sofert i fidel a l'amor que tots els habitants li professaven. Cada dia que passava més coses "guardava". Era mut com una tomba, i alhora altaveu de les cofoies ànimes canyellenques.

El conjunt que formaven el castell i l'església adossada ho sabia tot, perquè eren un tot, un recinte tan distingit de la resta de construccions com no podia ser-ho més. Sota els seus peus, succeí que un honrat matrimoni canyellenc, pares d'una única filla, la Coloma, passaren per un mal tràngol. La xiqueta, amb tan sols disset anys, es queixava de no trobar-se bé i de tenir la panxa una mica inflada. Cridaren el metge del poble i de seguida diagnosticà que estava embarassada.

—Jo no he sigut, eh! —corregué a dir el metge, el senyor Bonet.
—Jo tampoc, jo tampoc, per Déu —reblà el pare, el senyor Joan Sangles, com un eco, entre sanglots, ràbia, fúria i impotència.

L'home s'adonà que el que acabava de dir era absurd, però l'estat de xoc li féu pronunciar aquelles paraules, i el senyor Bonet se n'adonà. Ell també, però, quasi inconscientment havia dit, innecessàriament, el mateix. L'esposa d'en Sangles, de cos present, estava totalment desfeta.

—Si us plau, Joan, calmi's —li digué en Bonet alhora que l'abraçava.

La mare de la Coloma, la Magdalena, es mirava l'escena, desolada, però aparentment més serena. El panorama resultava, però, d'allò més patètic.

Tots tres ho sabien, els pares i el metge. El poble de Canyelles no tindria pietat si la Coloma s'hi quedava. Tot el relacionat amb el sexe era massa tabú, i una mare soltera era una taca indeleble per a una població tan arrelada a la terra com als designis de la fe catòlica.

"Qui, qui, qui?", passava contínuament pel cap d'en Joan. L'home s'estava tornant boig i abans de fer-ne alguna de grossa estava decidit a marxar, almenys per un temps. "Fins que el cos i el cap no m'ho demanin, no tornaré a Canyelles, tant se val si viu o mort. Qui, qui, qui...?".

Mossèn Prats semblava escandalitzat davant la família, però mai esmentà aquest succés, que li fou revelat pel desesperat pare –portant el lliri a la mà–, fora d'aquest estret cercle de persones. "El secret de confessió és el secret de confessió", es deia a si mateix, i faltar a aquest principi comportava excomunió. A més, ell era un sacerdot "com cal". A sobre, a vegades els deia:

—I ara!, una família com vosaltres, els Sangles de Canyelles! Vostès, la Magdalena i en Joan, tan devots, pares de la Coloma, que fins i tot impartia la catequesi entre els més menuts a la sagristia, l'exemple de les altres noies... Com pot ser? Però no us amoïneu, reseu i pregueu a Déu cada dia... El veritable pare ho confessarà i tots tindrem pau. Qui n'hagi estat responsable tornarà a bord!

Quanta hipocresia amagava aquell home sota la seva tonsura!

Ningú volia pensar gaire, i encara menys parlar, especialment la Colometa, que aquells dies no era ella i semblava un ésser que vegeta, que a dures penes menja...

Per sort, o per dissort, segons com es miri el final, al poble hi vivia un home de mitjana edat, actiu i molt astut, el senyor Miquel Palau. Era tot un personatge, molt popular, propietari del castell i de les terres adjacents després haver-les comprat a la família Pahissa. Era poderós, enginyós, i els seus avantpassats no feia gaire que havien fet restaurar de nou el conjunt que formaven el castell i l'església adossada, en honor a santa Magdalena, esdevinguda patrona del poble.

Aquest "sant" baró, així conegut després d'haver recuperat sobre plànols una bona part de les estructures inicials del monument –per dir-ho d'alguna manera no reiterativa–, tenia molts contactes arreu. Li agradava la història, fer conjectures i cercar casualitats, ja que segons sempre deia, com si es tractés de deduccions científiques, "la casualitat existeix, i d'aquí en ve la causalitat, cosa molt interessant". Fou així que, coneixedor com era del fet que en un llunyà país, o no tan llunyà, o prou llunyà per a les seves intencions, hi existia una institució anomenada "asil de les Magdalenes", dirigida per l'Església catòlica..., cregué tenir la solució.

El nom de Magdalena ressonava arreu...

El senyor Palau estava assabentat de tot, com si fos el mateix castell, que tot ho sap, tot ho veu o tot ho intueix. Si no ho sabés, no seria el senyor Palau. Així d'especial era ell, sempre tan ben posat i fent tan de goig amb la seva americana ajustada, els pantalons acampanats i els cabells una mica llargs. Com a home acabalat, gaudia anant a la moda, ja que no tenia necessitat de fer les feines del camp ni cap altre ofici. Si més no, sabia tot el que calia saber a cada moment, mercès també –per què no dir-ho– al gran nombre de contactes que arreu tenia. La seva popularitat gairebé no tenia límits.

Sabia, doncs, de les germanes de la Misericòrdia, les Magdalenes. Sabia que custodiaven totes les dones que hi arribaven, procedents d'indrets diversos, però que tenien en comú haver caigut en la prostitució –així ho afirmaven almenys–. Predicaven que totes aquestes noies –perquè eren dones molt joves majorment– eren mereixedores de no anar al cel per haver greument pecat, i que d'alguna manera havien de ser rehabilitades...

Si volien evitar d'anar a l'Infern s'havien de penedir, igual com havia fet santa Maria Magdalena davant del Crist, feia més de dos mil anys...

La innocent Colometa, doncs, hi anà a parar. Sí, anà a parar allà, en aquell país llunyà o no tan llunyà anomenat Irlanda, en aquell asil de Dublín, en aquella institució que duia el nom de la parròquia canyellenca a redós del castell, anomenada de santa Magdalena –les causalitats, que deia en Palau–. Però s'hi amagava una trista veritat. Tan oculta i secreta era, que ni el mateix Palau n'era coneixedor. Els murs eren alts i silenciosos, i mostraven als forans una cara més aviat amable i compassiva.

Allà dins, aparentment cap responsable no es preguntava què havia passat; n'hi havia prou a tenir sospites de mal comportament sexual, encara que fos indemostrable, per merèixer el càstig de Déu.

El cas és que l'acabalat "sant" oferí als pares la seva voluntat de posar fil a l'agulla. Magdalena, la mare, estava molt pàl·lida i decaiguda davant d'aquella constatació d'embaràs. El metge, per vergonya aliena, no sabia què fer ni cap a on mirar; el pare estava enfurismat i, pobre de caràcter com era, optà per marxar del poble com a única solució. Així, ni la mare ni ningú oferiren resistència davant la idea d'en Palau, de dur a Irlanda la joveníssima Coloma. Ans al contrari, a la senyora Magdalena li semblà meravellosa, aquella decisió.

—Què faríem sense vostè, senyor Palau? —li digué tota agraïda.

I és que enviar la filla cap allà era una solució òptima, ja que per a ella, catòlica com era, representava guanyar-se el cel, ella, la filla i la família.

El pare, en Joan, en el seu intent de desaparèixer va anar baixant per terres catalanes fins a trobar un indret on aturar-se i fer-hi vida. Diuen que per allà Benissanet trobà

feina de jornaler collint préssecs. “Ulls que no veuen, cor que no sent”, rumiava en Joan una i vegada i una altra, alhora que dins seu l’acompanyava una paraula monosíl·laba que el turmentava nit i dia: “qui, qui, qui...?”.

Mentrestant, en Palau, fent gala del seu “complex” de Pigmalió ben guanyat, ja que sempre volia arreglar-ho tot, encara que a voltes ho esguerrés, s’enduia la pobra víctima Coloma cap a Irlanda, a l’asil de les Magdalenes, convençut que salvaria la noia, la família, el poble..., i tot el que se li posés davant! Per a ell, tant se val quin fos el paper de mossèn Prats en aquest afer –en el fons en sospitava–, perquè al davant hi havia la reputació de tot un poble i de tota una institució secular.

—Si jo he endreçat la nostra molt estimada església de Santa Magdalena, i n’he reformat el conjunt amb el castell, creient com sóc, confiant en el destí que Déu ens té preparat a cadascú de nosaltres... quin dubte puc tenir que una tal coincidència sigui per què sí? —li explicava a la mare, la Magdalena.

—Asil de les Magdalenes, Magdalena. Se n’adona?

—Sí, sí!, és clar que me n’adono! N’assumeixo totes les conseqüències i estic disposada a seguir el que segur que és el bon camí. Gràcies, mil gràcies, senyor Palau. Confio tant en vostè! Llàstima en Joan... Vostè ja deu saber a hores d’ara que ha fugit.

La mare justificava la marxa del seu home davant el senyor Miquel Palau amb aquestes paraules:

—Ell és adult... i conscient!, perquè no m’ha deixat amb les mans buides. Sé que tornarà. Déu m’empara i jo tan sols li demano a vostè que un dia em torni la Colometa sana i estàlvia.

—Així ho faré, Magdalena —reblà en Palau tot cofoi—, encara que m’hagi de vendre el castell.

Aquestes darreres paraules bastaren perquè la desesperada mare quedés del tot convençuda.

Arribats a l'asil, de la Coloma solament se sabia que hi havia arribat a través d'un tal Palau i que era de Catalunya, d'un poble anomenat Canyelles.

—*A Spanish girl, from Canyelles, in Catalonia* —escrigué la responsable del registre d'entrades de la institució.

Res més semblava interessar a les germanes de la Misericòrdia de l'asil de les Magdalenes, perquè res més feren constar a la fitxa. Eren religioses i, enveges a part, no tenien cap altra missió que fer el bé, "el seu bé".

Al poble poques preguntes es feien, perquè la probable fugida d'en Joan Sangles amb la seva filla Coloma –així corria la veu–, la relacionaven amb el fet d'intentar sobreviure més dignament, de millorar. Pensaven que la raó veritable era la decisió de fer madurar una nena que ja tenia disset anys, refractària a continuar les tasques del camp, de les terres familiars. Almenys això explicava la mare, la Magdalena, i prou que es cuidava de ratificar-ho en mossèn Prats quan es presentava l'ocasió, no fos cas que a algú se li acudís de remenar gaire el tema.

Allà, a Irlanda, a la Casa de la Misericòrdia de Dublín, les religioses vestien hàbit i vel negres amb toca blanca. La Coloma no havia vist mai aquesta vestimenta i es mostrà molt contrariada. Sabia que naixeria un fill del seu ventre i comprenia que allà, a Canyelles, no s'hi podia estar, altrament s'hi sentiria pitjor. Els primers dies transcorregueren amb normalitat, ja que les germanes li explicaven, amb un espanyol molt dolent, però intel·ligible, el que feien: serveis educatius, socials, mèdics. Tot allò no li semblava malament a ella, ans al contrari, ho trobava lloable, i per això es mostrava com era habitual en ella, molt submisa i tranquil·la dins el que era possible.

Aviat, però, l'ambient es transformà, perquè aquelles monges que vestien de negre, que es vantaven de seguir els vots de castedat, santedat, pobresa, obediència, servei, etc., canviaren d'actitud. La justificació no era una altra que el fet de considerar la Coloma una dona "caiguda". Les "mares", com les monges de la congregació es feien dir, no suportaven un aspecte concret de les nouvingudes, i era el d'haver perdut la virginitat. Aquest representava, per a elles, el pecat més gros de tots..., i n'hi havia unes quantes...

Per obligar-les a mantenir l'ordre, desitjoses com estaven les recluses de parlar-se ni que fos amb subtils gestos i expressives mirades, les obligaven a mantenir un silenci

absolut, com si no tinguessin llengua. El silenci era estricte i la por s'escampava. Ben aviat, la joveneta Coloma patí els primers actes de càstig corporal i comportament agressiu. I com la resta de penitents, havia de suportar llarguíssimes hores de feina fent bugada, per això la institució també era coneguda amb el nom de "les bugaderies de les Magdalenes". Aquesta certitud era, de portes enfora, hermètica.

Sovint pensava: "Jo tinc un àngel de la Guarda, jo tinc un àngel de la Guarda", tota sorpresa que el seu embaràs continués endavant a pesar de tota la tristesa que l'embargava i de tots els càstigs físics i verbals que rebia. Per a acabar-ho d'adobar, era obligada a contemplar els que patien moltes de les seves companyes, especialment les que hi eren arran d'haver quedat en estat, com ella...

—Segui d'una altra manera, "senyora" Coloma –se sentia dir a vegades, pejorativament i despòtica–, no pas com una meuca!

Era evident que el posat natural d'aquella bella criatura reflectia el seu interior, pur i immaculat, de dona femenina, innocent alhora...

Havia de callar, totes havien de callar. A pesar de trobar-se prenyades, no podien reivindicar res, estaven eclipsades totalment i *Déu nos en guard* si alguna ho intentava, perquè *ipso facto* seria sotmesa a tortura. Calia tenir molta força de voluntat, i la Coloma, conscient com era del que albergava el seu ventre, procurava fer bondat i pensar contínuament en el seu àngel de la Guarda. També volia fer "força" per les companyes, però a la pobreta, poca virtut li quedava...

No hi havia homes, era una institució cent per cent femenina, i la mirada d'alguna d'aquelles "mares" desprenia una espècie de despietada enveja davant d'aquells ventres que creixien. Més d'una es va haver d'empassar tot l'odi que sentia quan al cap de trenta-sis setmanes de gestació nasqué un nen, un nen preciós, si bé una miqueta prematur, a qui digueren Jesús. Amb un fil de veu, és el nom que pronuncià la Coloma, com a última voluntat seva que li va ser permesa. Des de les poques setmanes de trobar-se allà, closa entre aquells freds i sords murs, se sentia morir per moments, i el naixement d'aquella criatura representava per a ella un miracle. D'aquí ve que triés el nom de Jesús per al seu fill.

—Si almenys hagués parit una nena, aquesta desgraciada... —li deia una monja a una altra—, tindríem una bugadera més i no caldria vendre-la al primer que passi. Hi

havia una “germana” que sentia veritable enveja de la Colometa; una enveja fruit de la mateixa infelicitat, del seu destí... Pensar que havia conegut l’amor –almenys això creia–i que havia estat als braços d’un mascle amorós –no podia pensar una altra cosa aquella pobra benaurada monja que no sabia res de res, per pura ignorància, diguem-ho així–, la treia de polleguera.

Però l’acabalat senyor Palau continuava viu com la pólvora i no era “el primer que passa”, ja que sempre amatent, mercès als seus contactes sabé d’aquell naixement. Recordava la promesa feta a la mare i volia complir-la. No pogué. La pobra Coloma morí poc després del part, de deixadesa, d’esgotament i d’anèmia, però sobretot de tristor. Massa l’havien amenaçat que d’allà no en sortiria i que per sempre més seria considerada “filla”, “filla” de l’asil de Santa Magdalena, d’aquelles dones que es feien dir “mares”. I no sols ella, sinó també el fruit pecaminós del seu ventre, si era femella.

Així doncs, en Miquel Palau i la seva esposa aportaren una important suma de diners –més de dos milions de pessetes– a les germanes, a canvi del nadó, el qual portaren a Canyelles. També hi tornà en Joan Sangles, a qui anaren a cercar a Benissanet, on efectivament s’havia establert. Allà, a les Terres de l’Ebre, s’abraçà a la seva esposa tot demanant-li perdó. La satisfeta esposa d’en Palau, la Salvadora, no hi cabia dins la seva pell.

—Perdó per res, sempre estimat marit meu. No tothom està fet de la mateixa pasta i no tothom reacciona igual, prou que ho sé. Tornem cap a casa, Joan. Mira, hi ha novetats –tot posant-li entre els braços en Jesuset–, i et necessito més que mai.

—És una petita Sangles? —preguntà.

—Sí, més exactament un petit Sangles, en Jesuset —respongué l’emocionada Magdalena.

Una nova vida començà per a la Magdalena i en Joan, que per sempre més es feren càrrec del seu nét, en Jesús. L’astut “pigmalió” Palau se sortí amb la seva. Ell i la Salvadora ja tenien tres fills crescudets i lliurar en Jesús als seus avis biològics no els representà cap esforç, ben al contrari. Canyelles perdé la Coloma i guanyà en Jesús. La Magdalena havia mostrat una fortalesa digna de ser considerada, i ningú volgué fer gaires preguntes. La resposta sempre era curta i clara:

—És fill de la nostra filla, la Coloma, i Déu ens ha beneït portant-lo als nostres braços. Ella ja no hi és. Déu ho ha volgut així i nosaltres no som ningú per a contradir-lo, ni tan sols qüestionar-lo. El meu home i jo som joves i el pujarem com un fill. La Coloma, per nosaltres, també hi és. Sense ella res no seria igual.

TRENTA-VUIT ANYS DESPRÉS...

Mossèn Prats continuava al poble. El seu aspecte era el d'una persona estranya. Estava inflat, i completament deixat s'havia abocat a la cervesa, que bevia compulsivament com a mitjà d'evasió. Baixet, amb l'estómac gros, els ulls blaus petits apareixien més enfonsats que antany. El caràcter, absolutament lacònic, i la seva testa, lluny d'estar rapada, palesava una calba total, sense rastre d'aquella coroneta que tant el caracteritzava els primers anys de la seva tasca com a clergue.

D'altra banda, en Jesús era ja tot un home de bona presència que vessava alegria pels quatre costats, tal era l'enorme amor que havia rebut dels seus avis, Joan i Magdalena. Tot el que li va ser dit és que va ser adoptat i que els seus avis biològics eren els seus pares adoptius. Ell s'havia quedat amb el fet que havia tingut una germana de nom Coloma, que havia mort amb disset anys, i que els seus pares decidiren adoptar-lo perquè ja començaven a ser grans i no volien córrer el risc de no tenir cap fill.

—Un matrimoni sense fills, és com un roser sense roses —li agradava de dir la Magdalena quan algú li feia massa preguntes.

La Magdalena era una dona sensual *per natura*, sempre feia bonic. Era innat, natural, i la veritat és que a moltes dones de la contrada els hauria agradat ser com ella. Al mateix temps, era dolça i tot ho trobava bé. El fet de pensar i dir en veu alta "sóc molt més que les coses que em passen", calava molt en tothom qui ho escoltava. Tant d'optimisme i tant d'amor a la vida contribuïen a donar-li aquest aire tan femení. El seu home n'estava molt, d'ella, i ella d'ell, és clar. La Coloma havia heretat aquests gens...

La fesomia d'en Jesús recordava moltíssim la seva mare, la Coloma, una santa en realitat. Sempre obedient, resignada i voluntariosa, va ser incapaç de contar a ningú quina tan gran pena la corcava per dins, els darrers anys de la seva curta vida. La Coloma era sols una nena quan va parir en Jesús, allà..., a les bugaderies... Abans

d'entrar-hi, mai volgué embrutar l'existència del que un dia seria el fruit del seu ventre, i es mantingué en aquest sentit sempre callada..., mentre la processó anava per dins.

Amb trenta-vuit anys, en Jesús continuava solter. Gaudia de la vida, treballava com a antiquari reparant mobles i ajudava el seu pare en temes de compravenda de terres. Sempre ocupat, poc temps tenia per pensar en noies.

Però a Vilanova i la Geltrú, pare i fill compraren una mena de magatzem vora l'església de la Concepció. Allà en Jesús envernissava, reparava i embellia tot el que podia. Hi passava moltes hores i la gent que hi passava el veia sovint. Cridava l'atenció per la seva extraordinària simpatia i sempre convidava la gent a entrar-hi. Molts objectes els regalava perquè sí, sols pel fet que això el feia feliç. La felicitat dels altres era la seva.

—Quedi-s'ho, quedi-s'ho —deia sovint a qui es mirava alguna cosa que semblava que li feia gràcia.

Però a ell, el que li acabà fent gràcia era una dona que sovint entrava pel gust de mirar i fugir dels seus problemes personals. Tant és així, que acabaren congeniant i esdevenint marit i muller. Ella, set o vuit anys més gran que ell, ja tenia fills, però era vídua. La naturalesa li havia donat una bonica figura, era molt bona noia i recordava tot el que li havien dit de la seva difunta cunyada Coloma. Es deia Madrona i tenia quaranta-cinc anys molt ben posats.

Al mateix temps, la Madrona era, però, tan tossuda com observadora, i sabedora que en Jesús havia estat un nen adoptat, sovint li deia:

—No t'agradaria saber d'on vens?, quins són els teus pares biològics?, per què et van donar en adopció?

—No, no —contestava en Jesús—. I si el que descobreixo no m'agrada? M'estimo més no saber-ho, sóc feliç com sóc, amb els pares que tinc, els veritables. Mai no m'ha faltat de res. Els motius que la meva mare o pare biològics van tenir per a donar-me en adopció, estic ben segur que van ser ben dolorosos. Ningú es desfà d'un fill així per què sí, jo els respecto i estimo igual com si els conegués i m'haguessin criat.

La Madrona, que tenia més experiència de la vida no quedava satisfeta, i no s'estava de respondre-li.

—Sí, és clar, segurament tens raó, vida meva. Però..., a vegades les coses no són així com et penses. No has sentit mai a parlar dels nadons robats?

—Sí, sí, però res em fa pensar que jo sigui un cas d'aquests. Condemno totalment aquestes pràctiques tan aberrants que no poden ser-ho més. Diuen que moltes monges fan d'intermediàries... Només de pensar-ho em poso malalt, però en aquest món ja sabem que hi ha de tot.

—Si arribés el cas, jo t'ajudaria en tot. Jo sóc si convé guia i refugi, i estic amb tu per tot, pel bo i pel dolent —sentenciava ella.

La Madrona era insistent i li deia que podia comptar amb ella per a tot, que no es preocupés. Més d'una vegada, calladament, la dona trobava molta estranyesa en el fet que en Jesús s'assemblés tant a la seva mare adoptiva: els mateixos ulls, verds com l'herba de les prades canyellenques, les mateixes galtes, prominents i rodones... "Que estrany", es deia a si mateixa... "Pot ser, tanta casualitat"?, pensava tota dubitativa. Però òbviament la cosa no passava d'aquí i s'ho quedava per a ella, dins seu, discretament i percebuda.

Al poble d'en Joan i la Magdalena –ara també d'en Jesús i la Madrona–, Canyelles, continuaven els preparatius per al que havia de ser tot un esdeveniment històric, el primer pessebre vivent, i el marc havia de ser, com no podia ser d'una altra manera, el castell.

El jove matrimoni havia decidit contribuir-hi en qualitat de vigilants i organitzadors de les entrades i sortides de públic. Es vestiren d'època, però no representaven cap personatge concret. Es mourien amunt i avall per atendre qualsevol necessitat o solucionar qualsevol eventualitat.

—Un altre any ja canviarem de rol —deien—, entre tots ho hem de fer tot.

Això, la Madrona, que era molt pragmàtica, ho tenia molt clar.

I mentre tothom anava de bòlit i el fred era ben viu, la filla de ca'n Rodó es posà de part. L'Elisabet, com es deia realment aquesta noieta, tingué una nena a qui posà per nom Maria Magdalena. Hi havia moltes *Magdalenes* al poble, i per això els seus pares

li aconsellaren d'afegir-hi el nom de Maria, i convertir-lo en compost. La *Rodona*, l'Elisabet de ca'n Rodó, no era una noia feliç en realitat, i la manera que tenia d'auto-enganyar-se era ser com aparentava ser, lleugera de cascos com vulgarment es diria, i una noia... fàcil. Però no era cap retardada mental i tenia molt bons sentiments. En cap moment dubtà a oferir la seva Maria Magdalena perquè fes de nen Jesús.

Tot i el mal vist d'aquell embaràs "sense pare" –sort en tenia, però, de no haver viscut en ple segle XX–, la gent del poble acollí l'oferiment de bon grat. Era tot un luxe que el primer pessebre vivent de la història de Canyelles comptés amb un nadó de veritat. Com que la criatureta nasqué l'1 de desembre d'aquell any 2006, ja tindria quinze dies quan el pessebre es representés. Ella mateixa, l'Elisabet, faria de verge Maria.

Pràcticament, tots els papers dels personatges del Betlem tenien nom propi i el poble bullia d'alegria. Tanta era la joia, que el fet que la Rodona hagués estat mare soltera passava quasi desapercebut, perquè la seva generositat va ser molt ben vista.

I entre el grup de dones d'edat del poble, les que cada dia xerren dels altres, perquè en realitat els corca tenir poca feina, se sentia de tot:

—La *Rodona*!, la *Rodona* farà de verge Maria, i això que no és verge —la vella envejosa Hermínia deia—. És clar, com que es va posar tan "rodona"...

—Calla tu! Es diu Elisabet i la seva nena serà el nostre Jesuset —responia la Lola.

—Jo ja tenia un *nino* que sembla de veritat, porta fins i tot una gorra de cop, autèntica, com les que fa temps es feien tant a Bellvei. I la robeta jo mateixa l'hi vaig fer. Ves si no és millor que no pas una criatura que a la millor es posa a plorar —deia una altra del grup de velletes empedreïdes, la Carmeta—.

—Doncs si es posa a plorar, millor. A veure si calles!, tu també! Sembla que tinguis enveja. El que et passa és que tens vora setanta anys i cap dels teus fills t'ha fet àvia, i per això has posat aquesta robeta al teu *nino* —deixava ben clar la Lola.

—Ah, és clar, no podràs ser la protagonista. Jo més m'estimo, com diu la Lola, una criatura de veritat, encara que sigui de l'Elisabet! —reblava la Teresina.

Converses d'aquesta mena sovintejaven aquells dies per Canyelles. Però el més important de tot és que ella, aquella noia de mala fama, se sentia més útil que mai. Se sentia important i per primera vegada a la seva vida, feliç de veritat. Semblava una altra i tot!

Les representacions del pessebre havien de durar tan sols dos dies, el dissabte i el diumenge de la setmana anterior al dia de Nadal. Ja tot estava preparat. Tot! Els primers pastors se situaven a la placeta de la Bassa d'en Llot i el carrer Major, i per a recórrer-lo tot s'havia de passar pel nucli antic i arribar al carrer Nou. L'escena del Naixement s'ubicava en una cova del castell, i era nogensmenys que de pedra natural. Allà, entre la palla, l'Elisabet ho tenia tot preparat per al seu nadó. Durant tres hores de representació, la petita Maria Magdalena podia haver de menester un canvi de bolquers, aigua, més roba d'abrigar. Mai ningú al poble havia abans imaginat *la Rodona*, l'Elisabet, la verge Maria, tan capaç.

El bon Joaquim, un pagès del poble molt dedicat a la vinya, estava encantat de fer el paper de Josep. La seva esposa, l'Ester, n'estava una mica gelosa, però la cosa no passava d'aquí.

L'Ester feia valdre els seus drets de dona casada en veu alta quan convenia, ja que en el fons tenia certa recança de no haver estat ella la dona triada per fer de verge Maria, i a sobre *la Rodona* li "prengués" el marit.

—Estigues tranquil·la, dona —li deia en Joaquim—. L'Elisabet, que saps que es diu així, no és pas dolenta i tu ho saps. Vinga, deixa't estar de bajanades i estigues per la teva feina a l'escena de l'Anunciació, que aquest pessebre sí que ens ha de quedar rodó. Hem de ser l'enveja de la comarca, i del "món mundial", oi que sí, reina meva? —li deia tot encoratjant-la.

—Oidà! Quanta raó tens, Joaquim! Què faria jo sense tu! T'estimo! I a més... no t'has adonat d'un fet curiós?

—No...

—Tu i l'Elisabet feu de Josep i Maria. I els gegants de Canyelles es diuen Joaquim i Elisabet!

—Caram! Cert! Quina casualitat!

—Doncs saps què et dic?, quan acabin les representacions invitarem a casa a sopar l'Elisabet a condició que porti la seva nena. Tinc ganes de ser mare i serà un goig veure com la cuida! Segur que dirà que sí!

—I tant! Jo també tinc ganes de ser pare. Hem de decidir-nos, abans no se'ns passi l'arròs! Així ho farem!, Ester! Tots dos anirem proposant noms, de noi i de noia. Serà divertit mentre "hi estem"...

—Sí!, vida! Em poses difícil la gelosia! Com t'estimo! —responia l'orgullosa i enamorada esposa.

L'escena de l'Adoració, amb els tres Reis Mags, era sens dubte la més màgica, i en aquell entorn natural canyellenc cobrava un sentit únic. El poble estava il·lusionadíssim i la canalla ho notava. Fins i tot s'hi instal·là una mena de campament per tenir els més menuts entretinguts, vestits d'època. Cap detall no hi faltava!

Arribat el primer dia de representació, moltes persones foranes anaven arribant al poble, disposades a fer el recorregut sencer, des del principi, a la placeta de la Bassa, fins al carrer Nou. Hi havia escenes, de les sis que componien aquesta composició humana tan entranyable, que provocaven certa aglomeració de persones, però això també estava previst i tot fluïa amb normalitat.

El Naixement, l'escena central, situat en una cova de pedra natural, estratègicament situada, era una de les representacions on la gent més es concentrava, massa i tot. Però a pesar d'això, el primer dia tot anà molt bé. Fins i tot el Jesuset, representat pel nadó de l'Elisabet, la Maria Magdalena, no originà cap imprevist remarcable, de manera que l'endemà diumenge el poble es relaxà una miqueta.

Diumenge, segon i darrer dia de les escenificacions, a les sis de la tarda tothom estava preparat per a començar. La gent hi anava fent cap, i fins i tot es veié aparcat algun autocar, senyal evident que la publicitat havia funcionat força bé. Moltes persones repetien la visita de tant que els va agradar la del dia abans, i moltes altres venien per primera vegada. El cas és que hi havia més gent i en un moment donat el lloc on s'ubicava el Naixement semblava desbordat, en tots els sentits de la paraula.

De cop i volta se sentiren crits. Era la veu de l'Elisabet.

—Maria Magdalena, Maria Magdalena!

Entre les velles tornaren algunes enraonies.

—Maria Magdaleeeeena, Maria Magdaleeeeeeeeeeeena!

I la jove mare mig es desmaià...

—Ja us deia jo, Lola i Teresina, que aquesta *Rodona* no podia estar a l'altura.

Però tan bon punt l'Hermínia hagué dit això, ella mateixa s'adonà que ni la Lola ni la Teresina l'escoltaven. S'avergonyí, però no es va moure d'on era. Tenia massa amor propi per acceptar alguna cosa diferent del que ella pregonava a tort i a dret, fruit d'una ridícula actitud vers una pobra noia soltera. Tampoc calia que es mogués, amb la Teresina i la Lola bastà. Per no quedar sola, se n'anà a ca la Carmeta, a fer safareig.

La Madrona i en Jesús pararen especial atenció a aquells crits, al cap i a la fi, la seva tasca era estar amatents a tot. Aquells xiscles que es repetien ara i adés, histèricament, no semblaven gens normals. Procedien del Naixement i la veu era sens dubte de l'Elisabet. Era evident que alguna cosa greu estava succeint, i la Madrona corregué a reunir-se amb en Jesús, que era pocs metres més enllà, a consultar quina era l'estratègia a seguir davant un fet tan inesperat.

—Jesús! Ho he vist, ho he vist —tota alterada i entre sanglots li deia —. Corre, corre! Anem cap a dins del castell!

I mentre corrien, ella, segura del que deia, li anava explicant el que havia vist.

L'Elisabet, capítol a part, estava sent abraçada per la Lola i la Teresina. Se sentia morir i deixà de cridar. El públic i el pessebre sencer quedà desbaratat, i la Madrona anuncià pels altaveus que s'anés buidant el recinte, ordenadament. El públic, esvalotat i sense saber què fer, obeí. No es produïren aldarulls, però tot era molt confús en aquells moments. La veu de dona per megafonia, havia sonat prou clara, en un desesperat intent de mostrar-se tranquil·la, gràcies també al suport del seu home, en Jesús.

L'avispada i sempre desperta Madrona, i en Joaquim des de l'escena estant en el paper de sant Josep, coincidiren en la versió d'allò ocorregut. Ambdós havien vist una dona grossa esmunyir-se dins el castell, i així ho corroboraren altres persones pròximes al lloc dels fets, l'escena del Naixement. L'Ester estava especialment desconsolada. Tot havia succeït al davant del seu espòs..., si bé "quina culpa té ell, si tot ha estat cosa d'un girar d'ulls", es deia a si mateixa. I ella i en Joaquim miraven d'alleujar-se mútuament, abraçats com a única sortida davant d'un panorama per al qual no hi cabien les paraules.

I mentre el pessebre vivent es dissolia, a dins del castell es produïen corredisses, aturades, i s'escoltava parlar la Madrona i el Jesús.

—Tu per aquí, Madrona, una dona grossa no pot anar gaire lluny. Jo barraré la sortida.

—Però Jesús, Jesús, pots imaginar-te el que duu, oi? Vés amb molt de compte, la Maria Magdalena té tan sols quinze dies. El més segur és que l'hagi deixada per algun racó i ella hagi fugit.

Encara romanien en bon estat alguns túnels i passos subterranis, al castell de Canyelles, construïts al seu dia per moure-s'hi sense ser vist. Però la seva finalitat ja no era la d'antany i els passadissos havien deixat de ser una trampa mortal. Es tracta d'un castell del segle XIV que viu i perviu durant el XXI, ja més com a vestigi històric i turístic.

Poca cosa pogueren fer tots dos, si no és constatar el pitjor. No quedava rastre de la dona grossa ni de la petita Maria Magdalena.

Mossèn Prats, bastant envellit, semblava reviure el que havia passat trenta-vuit anys abans. Ara sí, sense ser-ho, se sentia molt culpable d'aquella desaparició. Després del foc venen les brases, i aquestes treuen fum... "El secret de confessió, el secret de confessió és sagrat", es deia obsessivament a si mateix mentre agenollat se senyava una vegada i una altra davant la verge Maria que de la paret de la sagristia penjava...

A poc a poc es féu negra nit.

L'Elisabet estava molt afligida i turmentada, a pesar dels esforços de la Lola i la Teresina, i se l'endugueren a l'hospital dels Camils. Necessitava algun calmant fort, perquè la desaparició de la seva nena no podia de cap manera suportar-la i era a un pas de tornar-se boja. La Lola i la Teresina restaren especialment desolades davant la mateixa impotència.

Havia arribat l'hora de prendre decisions d'un altre caire. Els fets havien estat consumats. Era evident que, com als pitjors temps, l'Elisabet no és que parís en el moment equivocat, però sí que exhibí la petita Maria Magdalena en un moment molt poc adequat.

Nadal és Nadal i sembla que tot sigui idíl·lic, però les ombres es fiquen arreu, tant se val quan ni com. Frases com aquesta, en les seves mil i una versions, el poble es repetia.

Amb els pas de les hores, alguns fets començaven a aclarir-se, com ara el de la dona grossa.

—Grossa sí, però molt desproporcionada —un veí de nom Ramon digué—. M'hi jugo el coll que duia alguna cosa cosida entre la roba de la panxa. Alguna cosa que li permetés amagar-hi la petita Maria Magdalena, el nostre nen Jesús —i emocionat se'n duia les mans al cap, de ràbia i d'impotència.

A en Ramon se li acudí de parlar amb mossèn Prats, i volgué fer-ho al confessionari. El pobre home quedà pitjor de com hi havia entrat. Semblava que qui es confessés fos en mossèn Prats, no pas ell, ja que no parà de repetir-li "jo no en sé res", "jo no en sé res". En Ramon el notà tan estrany, que no s'està de comentar-ho a la Madrona, a qui tenia en gran estima.

—He anat a parlar amb el mossèn Prats, de tant en tant m'agrada confessar-me, són els costums que he heretat de casa meva. No sabia que tingués tants tics. Per mi que aquest home no està bé. Fins i tot m'han vingut ganes de preguntar-li si puc ajudar-lo —explicà a la desconcertada Madrona—, però m'he estimat més callar. Aquest home no és aigua clara...

—Sí, tot fa pudor de socarrim, i a mi la intuïció mai no sol fallar-me —li contestà, tot donant-li les gràcies per aquesta "confessió".

La Policia havia de moure fitxa, en aquest afer..., però es tractava d'un bebè robat, és a dir, un tema escabrós de què feia anys que se'n parlava. Un tema, al cap i a la fi, que mou milers i milers d'euros, i que ha remenat milions i milions de pessetes tan sols uns anys enrere. La bòfia se sentia bastant indefensa: bitllets, justícia que "duu els ulls tapats", metges implicats, l'Església com a mitjancera a vegades i com a tapadora d'altres. La Policia era perfectament conscient que era un tema superior al seu cos..., i que malauradament se li escapava de les mans. Es limità a fer el que pogué, poca cosa si no és allò que en diuen "tapar l'expedient". El poble estava indignadíssim i la impotència s'apoderava d'ells com més va més.

A les nits i en somnis, la intuïció de la Madrona s'aguditzava dia a dia. Paraules, noms i conceptes com "mossèn", "església", "robatori", "abús"..., s'entrecreuaven com intentant de recompondre les peces d'un trencaclosques perdut en el temps.

Però el nom de Magdalena continuava ressonant arreu...

Davant l'eloqüent silenci de la Justícia, dels documentals televisius i de les notícies a la premsa sobre fills que sospiten haver estat robats, ella mostrava una eloqüent voluntat de fer, si calia, tots els papers de l'auca.

Mentrestant, l'Elisabet de ca'n Rodó hagué de ser internada a l'hospital psiquiàtric de Sant Boi, i els seus pares a penes sortien de casa.

Aquella va ser la nit més llarga de l'any 2006, i no pas per raons de solstici o equinocci. La segona representació del pessebre vivent de Canyelles portà cua entre la premsa comarcal, nacional i estatal, però per a la gent del poble el tema no s'acabava aquí, en "una notícia". Ans al contrari, la seva gent, la mateixa que tant de bòlit havia anat a fi d'organitzar aquelles representacions, estava tan sorpresa com astorada pel silenci institucional.

A Canyelles han robat un bebè. A Canyelles ha desaparegut el "nen" Jesús del pessebre. A Canyelles passen coses molt grosses... Tota aquella il·lusió de les vigílies del Betlem, de Nadal, Sant Esteve i Cap d'Any, s'havia convertit en la més agra sensació que hom pugui experimentar...

El senyor Palau no vivia al poble, s'havia fet gran, era vidu, però encara cuejava. Feia anys que un càncer de gola s'endugué la seva esposa, l'entranyable Salvadora, i els fills tampoc no eren al poble, s'havien escampat arreu. En el fons eren gent de món i tots els canyellencs ho sabien, per això ningú no preguntava per ells. Havien passat massa anys i el temps ho esborra tot..., o no...

...perquè el nom de Magdalena ressonava arreu...

Per fi, un dia, de sobte, la ment de la Madrona féu un clic tot parlant amb el seu home i els seus sogres, en Joan i la Magdalena.

—Magdalena —digué la Madrona.

—Digues, digues, què et passa?, per què de cop i volta els teus ulls semblen més clars i efusius que mai? La teva mirada parla amb eloqüència...

—Crec que sé per què el meu home s'assembla tant a tu..., i no solament la seva fesomia..., té les mateixes espatlles que tu, però en home, amples, protectores... No em diguis que això és una casualitat... No m'ho creuré. Ni ho intentis!

—On vols anar a parar? —replicà la Magdalena.

—Encara no ho sé ben bé... Però...

—Però què? Digues, corre! La teva clarividència pot salvar-nos a tots! També a la Maria Magdalena, i la seva desposseïda mare, l'Elisabet. I per cert, no consentiré que mai més ningú l'anomeni "rodona". Això per mi s'ha convertit en un insult.

—Vas bé, Magdalena, vas bé..., crec que ens estem entenent..., que ho estem entenent. Portes el nom de la patrona del poble, de la santa a qui l'església de Canyelles honora.

—Sí, i n'estic orgullosa. Tenim algunes Magdalenes al poble, ho sé, no és gaire original dir-se'n, però per a mi té un significat especial. Sento que em protegeix, que ens protegeix veritablement...

—Digues-me, Magdalena, en Jesús és el teu nét, oi?

—Sí —i començà a plorar.

La Madrona l'abraçà, la compadí i en el fons s'alegrà d'haver descobert aquest secret, que cap motiu tenia per ser amagat. La mare, la veritable àvia d'en Jesús, es tranquil·litzà.

—Magdalena —continuà la Madrona—, el nostre Jesuset era la Maria Magdalena...

—Sí, sí, sí!, continua, continua, filla meva, tira del fil, sense por. Jo sóc aquí per fer-te costat en tot.

De sobte, era la Madrona la que necessitava l'abraçada, i la Magdalena ho notà de seguida. Sensible com era, copsà que alguna cosa molt grossa havia de succeir, i abraçà la seva nora més càlidament que mai i amb una complicitat màxima.

L'aguda intuïció de la Madrona hauria portat aquella conversa més enllà, però era alhora tan sagaç i clarivident que quedà paralitzada.

La Lola i la Teresina no tornaren a parlar més amb l'Hermínia ni amb la Carmeta. Estaven prou enfeinades aportant tot l'escalf que podien a la família, a part que ja no les consideraven amigues. Amb la Carmeta encara se saludaven, perquè semblava penedida de la seva reacció aquell fatídic dia, i s'havia desmarcat de l'Hermínia, l'eterna seguidora d'en mossèn Prats, dit sigui de pas. La beata més missaire del poble, la més maula...

El que havia passat era massa gros a per frivolitzar, i totes dues, la Lola i la Teresina, es cuidaven d'apaivagar els ànims dels habitants del poble. Feien, en certa manera, d'espontani portaveu de la família, perquè els desconcertats habitants hi recorrien cercant alguna mena de contenció.

Mossèn Prats es desvinculà de tot, i dins el cor de la Madrona i la Magdalena hi jeia una seriosa sospita que mai van voler remenar. Semblava que la Coloma els parlés... "No vull embrutar l'existència del meu fill", s'havia dit a si mateixa la noieta. I tenia raó. Tanta raó que Déu l'escoltà. En Jesús no tenia els ulls blaus, ni petits, ni enfonsats, ni era baixet com l'indesitjable mossèn Prats. Ans al contrari, era alt i esvelt com el seu pare adoptiu, el seu propi avi en realitat. Havia agafat els gens de la banda materna, i

això representava un gran regal de la natura, “una gran benedicció” pensava mig en veu alta la mare àvia. “Per què fer-ne mullader?”, pensaven les compenetrades Magdalena i Madrona, “ja prou feina deu tenir a carregar amb la seva pròpia consciència”. Era com una mena de telepatia, i d’aquesta manera quedaren internament d’acord. Mai més digueren ni insinuaren res en veu alta. Mai. Ni entre elles dues. Tot estava entès i aclarit. El Jesús estava net, molt net. La Coloma havia guanyat, “hi era”, com la seva mare havia dit un dia.

No solament la Coloma “hi era”. També hi era el senyor Palau. Ja no duia els pantalons acampanats ni tenia aquell aire de milhomes que tan popular l’havia fet, tot i que en realitat no ho era ni s’ho feia. Senzillament, era així, un home especial entre on n’hi hagi, altruista fins a la medul·la, estimat per tothom, poderós i acabalat. Enigmàtic, l’home per al qual les casualitats duien cap a les causalitats.

I com que el nom de Magdalena havia ressonat –i continuava ressonant– fortament arreu...

...ocorregué que pocs dies abans de Reis, en Miquel Palau aparegué pel poble, acompanyat d’una filla seva, dins d’un Mercedes, un últim model, de color granat metal·litzat. Havien passat trenta-vuit anys, però ell continuava sent l’home que tot ho sap, encara que tots els mitjans de comunicació s’havien fet ressò d’aquella desgràcia. Aquell home que tant estimava Canyelles no havia dubtat a moure fitxa.

Així, arraulida entre els braços de la seva filla gran, de nom Salvadora, com la seva difunta esposa, protegida i abrigada dins un original saquet de nadó de color de rosa, s’entreveien el capet i les manetes de la Maria Magdalena.

La Magdalena i el Joan foren els primers a presentar-se a ca’n Rodó, junt amb en Palau i la seva filla, que portava fastuosament embolcallada la petita heroïna. Tot seguit vingueren per la casa en Joaquim i l’Ester, en Ramon, la Madrona i en Jesús, i després l’altre, i l’altre... A ca’n Rodó no hi cabia ni una agulla, i molts veïns hagueren d’acontentar-se romanent a l’humil, però preciós, jardí de la casa. I una vegada més, la Lola i la Teresina eren les portaveus de cada detall que es visqués a dins.

I com quan la gent del poble es preparava per al pessebre vivent, poques setmanes abans, ara ho feien igual d’units, però per Reis, el veritable gran dia d’aquell 2006. Calia preparar l’Elisabet emocionalment, però de pressa. Un fet tan i tan meravellós,

quasi miraculós, tan visceral per a una mare sobretot, no podia esperar gaires hores. La vigília de Reis, l'enorgullida i plenament restablerta Elisabet ja era a casa amb la seva petita Maria Magdalena. Havia estat feliçment i ràpida donada d'alta.

El fil que la sagaç Madrona havia començat a estirar feia poc, havia resultat ser cert. Amb els pas dels dies, tot s'anà sabent. Una germana de l'asil de les Magdalenes havia arribat a Canyelles en no poder sofrir la gelosia que un dia, una innocent Colometa li causà. La dolça sensualitat de l'adolescent, tan pura i virtuosa, havia calat massa fort en aquella dona religiosa. I tant!, que se n'havia de venjar! Perquè per a ella, irredempta monja resultava, al seu torn, que santa Magdalena li "pertanyia", com si en tingués els drets. Sí, fins a aquest grau de maligne narcisisme arribava la psicopatia d'aquella dona religiosa.

Tantes coincidències la portaren a protagonitzar el robatori, igual que tantes coincidències dugueren a les persones de confiança d'en Palau a arribar fins a l'extrem del fil, a Dublín, a aquella institució que mai no havia d'haver existit.

Afortunadament, l'asil va acabar tancant les seves portes uns anys després, el 1996. La Coloma hi perdé la vida, però l'Elisabet, mare soltera, mai més no rebé cap motada, ni exabrupte, ni tan sols una indirecta.

El poble renaixia, i a ca'n Rodó eren més feliços que mai. L'Ester i el Joaquim compliren el desig de convidar l'Elisabet a sopar, per gaudir de la menuda, però ja ufanosa i saludable Maria Magdalena, entre biberons, bolquers, carícies i rialles. Tot amenitzat amb converses alienes al que havia succeït. El bebè que la jove parella va engendrar fou el nen Jesús del següent pessebre vivent. Dos mesets tenia la petita Victòria –aquest nom li posaren– quan n'esdevingué protagonista.

La jove parella volgué dir la seva filla amb aquest nom, malgrat que no figurava entre cap dels que ni l'un ni l'altra havien proposat abans dels fatídics fets. En Ramon, un dels pagesos més eixerits del poble ho proposà i no se'n parlà més. Sobraven les paraules.

El futur dirà de l'amistat que s'establí entre aquest jove i humil pagès i l'Elisabet.

I dit sigui de pas, el senyor Miquel Palau rebé un homenatge molt sentit; tan emotiu fou, que no hi ha paraules per descriure'l. Tot el poble s'hi abocà, i es decidí que el seurostre, esculpit en alabastre, figuraria per sempre més al bell mig de Canyelles.

"Sí, en Palau, sigui on sigui, també serà al nostre poble!", coincidien a dir els soferts habitants d'aquest indret penedesenc del Garraf, terra privilegiada entre el blau de la mar i la verdor de la muntanya.

I el nom de Magdalena continua ressonant, pels segles dels segles, des de l'altiu castell de Canyelles.

Ajuntament de Canyelles